

**Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Кафедра криміналістики, судових експертиз та поліграфології**

**Національний центр судових експертиз при
Міністерстві юстиції Республіки Молдова
Одеський науково-дослідний інститут судових
експертиз Міністерства юстиції України**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА НАЦІОНАЛЬНА ПРАКТИКА»

27 листопада 2025 року, місто Одеса

**EXPERT SUPPORT IN THE INVESTIGATION OF
ORGANIZED CRIME:
INTERNATIONAL EXPERIENCE AND NATIONAL
PRACTICE**

**Proceedings of the International Scientific and Practical
Conference**

27 November 2025

*Odesa
2025*

*Рекомендовано до друку рішенням кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології НУ«ОЮА» (протокол № 9 від 24 листопада 2025 року)
Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ОНДІСЕ (протокол №9 від 1 грудня 2025 року)*

Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика: збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. м. Одеса, 27 листоп. 2025 р. / [орг. комітет: С. Ківалов, М. Аракелян, О. Катаррага, Д. Кішко, Д. Колодін, А. Колодіна, Л. Аркуша та ін.]; Нац. ун-т Одеськ. юрид. акад. кафедра криміналістики, суд. експертиз та поліграф.; Нац. центр суд. експерт. при Міністер. юстиц. Респуб. Молдова; Одеськ. Наук.-дослідн. ін-т суд. експер. Міністер. юстиції України. Одеса: НУ «ОЮА», 2025. 450 с.

У збірнику викладено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика», в якій взяло участь понад 100 науковців і практиків з України та інших держав Європи. Представлено актуальні дослідження обговорень таких наукових і практичних проблем, як: експертне забезпечення протидії окремим видам організованої злочинності; використання спеціальних знань та експертне забезпечення розслідування організованої злочинності в умовах збройного конфлікту; міжнародна співпраця у сфері експертного забезпечення протидії організований злочинності: досвід та практика; інформаційне забезпечення правоохоронних органів у боротьбі з організованою злочинною діяльністю; інноваційні технології та сучасні методи розслідування у протидії організованій злочинності; кримінально-правові, кримінально-процесуальні та кримінологічні проблеми забезпечення протидії організованій злочинності.

Висловлюємо вдячність усім авторам за активну участь, якісний науковий матеріал та високий рівень академічної доброчесності.

Матеріали викладені в авторській редакції.

Відповідальність за зміст, наукову новизну, коректність цитування та достовірність фактичного матеріалу несуть автори.

© НУ «Одеська юридична академія», 2025
© Автори статей, 2025

*Recommended for publication by the decision of the Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology NU «OLA» (Pr. 9, November 24, 2025)
Recommended for publication by the decision of the Academic Council of ONDISE (Pr. 9, December 1, 2025)*

Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Odesa, 27 November 2025) / [Organizing Committee: S. Kivalov, M. Arakelyan, O. Cataraga, D. Kishko, D. Kolodin, A. Kolodina, L. Arkusha et al.]; National University «Odesa Law Academy», Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology; National Centre of Judicial Expertise of the Ministry of Justice of the Republic of Moldova; Odesa Scientific Research Institute of Forensic Examinations of the Ministry of Justice of Ukraine. Odesa:NU«OLA», 2025. 450 p.

The Proceedings contain papers presented at the International Scientific and Practical Conference «Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice», which brought together over 100 scholars and practitioners from Ukraine and other European countries. The materials address urgent scientific and practical issues, such as expert support for combating specific types of organized crime; the use of specialized knowledge and expert support for investigating organized crime during armed conflict; international cooperation in forensic support for combating organized crime; information support for law enforcement in countering organized criminal activity; innovative technologies and modern investigative methods; and criminal law, criminal procedure, and criminological issues in ensuring effective counteraction to organized crime.

We express our sincere gratitude to all authors for their active participation, high-quality academic contributions, and strong adherence to academic integrity.

The materials are published in the authors' original versions.

Authors bear responsibility for the content, scientific novelty, accuracy of citations, and reliability of factual information.

© National University «Odesa Law Academy», 2025
© Authors of articles, 2025

Олена УСЕНКО

ВИСНОВОК ЗЕМЕЛЬНО-ОЦІНОЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ЯК ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ
ЗНАНЬ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ У СФЕРІ ОБІГУ
ЗЕМЕЛЬ.....126

Євген ХИЖНЯК

ВЗАЄМОДІЯ СЛІДЧИХ ТА ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ З ЕКСПЕРТНИМИ ПІД ЧАС
РОЗСЛІДУВАННЯ УМИСНИХ ВБИВСТВ.....131

Тетяна ЧАБАНЕЦЬ, Світлана ТАРАСЮТІНА

СУДОВО-ТОВАРОЗНАВЧА ЕКСПЕРТИЗА У ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЛЯХ: ОРІЄНТИРИ ТА
ПРАКТИЧНІ ВИКЛИКИ.....134

Антоніна ЧЕРЕМНОВА

РОЛЬ ТА МОЖЛИВОСТІ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ В МЕХАНІЗМІ РОЗСЛІДУВАННЯ
ЕКОЛОГІЧНИХ ЗЛОЧИНІВ.....138

Наталія ЧІПКО

ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ІНТЕРНЕТ-ШАХРАЙСТВА З
ДОРОГОЦІННИМ КАМІННЯМ ТА МЕТАЛАМИ, ЩО ВЧИНЕНІ ОРГАНІЗОВАНИМИ
ГРУПАМИ.....143

Секція 2

**ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ ТА ЕКСПЕРТНЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ
ЗЛОЧИННОСТІ В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ.....147**

Дмитро АФОНІН

ОСОБЛИВОСТІ OSINT ДЛЯ ДОКУМЕНТУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ, УЧИНЕНИХ СУСПІЛЬНО
НЕБЕЗПЕЧНИМИ ОРГАНІЗОВАНИМИ ГРУПАМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО
СТАНУ.....147

Анастасія БЕРШАВСЬКА

ДО ПИТАННЯ МОДЕЛЮВАННЯ ОСОБИ-ПОСОБНИКА ДЕРЖАВІ-АГРЕСОРУ.....151

Андрій БІЦЮК

ІДЕНТИФІКАЦІЯ НЕОБҐРУНТОВАНИХ АКТИВІВ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА АНАЛІТИЧНІ
ІНСТРУМЕНТИ.....155

Олександр БУБЛИК, Андрій БУБЛІКОВ

ОСОБЛИВОСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИЧИННО-НАСЛІДКОВОГО ЗВ'ЯЗКУ В КОМПЛЕКСНІЙ
СУДОВІЙ ЕКСПЕРТИЗІ ТЕХНІЧНОГО СТАНУ ЛІФТІВ ТА ЕКСПЕРТИЗІ БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ.....158

Олеся ВАЩУК

АЛГОРИТМ ФІКСАЦІЇ ТА ЕКСПЕРТНОГО АНАЛІЗУ ЦИФРОВИХ КОМУНІКАЦІЙ
ОРГАНІЗОВАНИХ ЗЛОЧИННИХ ГРУП У МЕСЕНДЖЕРАХ TELEGRAM, WHATSAPP I
SIGNAL.....166

Чабанець Тетяна

*заступник директора – завідувач Київського відділення
Національного наукового центру «Інститут судових експертиз
ім. Засл. проф. М.С. Бокаріуса»
Міністерства юстиції України,
м. Київ, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3146-2051>
електронна адреса: t.chabanets@gmail.com*

Тарасютина Світлана

*провідний судовий експерт відділу економічних та товарознавчих досліджень
Київського відділення Національного наукового центру
«Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М.С. Бокаріуса»
Міністерства юстиції України,
м. Київ, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4271-0487>
електронна адреса: ex0953191170@gmail.com*

**СУДОВО-ТОВАРОЗНАВЧА ЕКСПЕРТИЗА У ПУБЛІЧНИХ
ЗАКУПІВЛЯХ: ОРІЄНТИРИ ТА ПРАКТИЧНІ ВИКЛИКИ**

У тезах висвітлено актуальні питання проведення судово-товарознавчої експертизи з визначення ринкової вартості товарів і послуг з урахуванням умов договорів, що впливають на їх придбання. Акцентовано увагу на необхідності дотримання експертами принципів законності, незалежності, об'єктивності та повноти дослідження відповідно до вимог чинного законодавства.

Ключові слова: судово-товарознавча експертиза, ринкова вартість, ціна, умови договорів, висновок експерта.

Chabanets Tetiana

*Deputy Director – Head of the Kyiv Branch
National Scientific Center «Honored Prof. M.S. Bokarius Forensic Science Institute»
Ministry of Justice of Ukraine, Kyiv, Ukraine*

Tarasiutina Svitlana

*Lead Forensic Expert, Department of Economic and Commodity Research,
Kyiv Branch of the National Scientific Center
«Bokarius Forensic Science Institute»
Ministry of Justice of Ukraine, Kyiv, Ukraine*

**FORENSIC COMMODITY EXAMINATION IN PUBLIC PROCUREMENT:
STRATEGIC GUIDELINES AND PRACTICAL CHALLENGES**

This paper highlights key issues in conducting forensic commodity examinations aimed at determining the market value of goods and services within the framework of public procurement, with due regard to the specific contractual conditions under which such assets are acquired. The analysis underscores the critical importance of strict compliance by forensic experts with the fundamental principles of legality, independence, objectivity, and comprehensiveness of examination, as mandated by current legislation.

Keywords: forensic commodity examination, market value, pricing, contractual conditions, expert opinion.

Сфера публічних закупівель є системно чутливою до проявів корупційних ризиків, що зумовлено високим ступенем концентрації бюджетних ресурсів, асиметрією інформації між учасниками процесу, а також наявністю дискреційних повноважень у розпорядників державних коштів. Зазначені чинники об'єктивно підвищують імовірність зловживань у процесі встановлення ціни закупівлі товарів та послуг.

Це зумовлює стабільну тенденцію зростання кількості судово-товарознавчих експертиз, призначених з метою визначення ринкової вартості товарів і послуг, що є предметом публічних закупівель.

Проведення таких експертиз відіграє визначальну роль у встановленні вартості, а сформовані експертні висновки у більшості випадків слугують підґрунтям для призначення подальших економічних експертиз, за результатами яких визначають різницю між фактичною ціною реалізації та ринковою вартістю, з подальшою кваліфікацією вказаних різниць компетентними органами як розміру збитку, нанесеного державі в особі певних підприємств.

З огляду на значущість висновків, сформованих за результатами судово-товарознавчих експертиз, їх проведення вимагає від експертів високого рівня ґрунтового володіння спеціальними знаннями, фахової компетентності, а також неухильного дотримання норм чинного законодавства, вимог науково-методичних документів і застосування методологічно обґрунтованих підходів.

Визначення вартості майна та майнових прав в Україні здійснюється на підставі Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність» (далі — Закон про оцінку) [1], положеннями якого встановлено вимоги до процедурної та методичної частини оцінки. Відповідно до цього Закону, оцінка здійснюється суб'єктами оціночної діяльності на підставі національних стандартів оцінки, які затверджуються Кабінетом Міністрів України, а також методик та інших нормативно-правових актів, які розробляються з урахуванням вимог зазначених стандартів та затверджуються Кабінетом Міністрів України або Фондом державного майна України.

Згідно зі статтею 4 Закону про оцінку, діяльність судових експертів, пов'язана з оцінкою майна, здійснюється на умовах та в порядку, визначених

Законом України «Про судову експертизу», з дотриманням вимог методичного регулювання, передбачених законодавством у сфері оцінки.

Відповідно до статті 9 Закону про оцінку, оцінка майна — це процес визначення його вартості на певну дату відповідно до процедур, встановлених нормативно-правовими актами. При цьому будь-які нормативно-правові акти, що регулюють питання вартості (ціни) майна, не можуть суперечити національним стандартам оцінки. Відтак, встановлення вартості майна у межах судово-експертного дослідження має здійснюватися виключно з дотриманням методологічних підходів, процедур та вимог, визначених законодавством про оцінку майна.

Керуючись пунктом 52 Національного стандарту № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав» (далі — Національний стандарт № 1) [2], судовий експерт під час визначення ринкової вартості зобов'язаний самостійно здійснити пошук інформаційних джерел (за винятком документів, надання яких покладається на замовника оцінки згідно з умовами договору), провести їх аналіз та викласти обґрунтовані висновки. При цьому експерт повинен проаналізувати всі джерела інформації, що стосуються об'єкта оцінки, ринкові тенденції щодо подібного майна, дані про укладені угоди з аналогічними об'єктами (у разі застосування порівняльного підходу), а також іншу істотну інформацію. У разі неповноти або відсутності зазначених даних у висновку має бути зазначено, яким чином це вплинуло на результати оцінки.

Згідно з пунктом 49 Національного стандарту № 1, при застосуванні порівняльного підходу ключовими елементами для порівняння виступають характеристики подібного об'єкта майна, зокрема: його місце розташування, фізичні параметри, функціональне призначення, умови продажу тощо. Для врахування відмінностей між об'єктами використовуються відповідні коригування — у формі додавання або віднімання грошового еквівалента (коефіцієнтного чи процентного) до ціни продажу (або пропозиції) аналога, або шляхом комбінування зазначених підходів.

Практика аналізу укладених договорів щодо постачання товарів та послуг, що є предметами державних закупівель, свідчить про те, що умови таких правочинів у переважній більшості випадків формуються індивідуально, відповідно до специфічних потреб, технічних вимог та внутрішніх процедур конкретного замовника.

Здебільшого договорами обумовлено, що ціна включає ціну самого товару, вартість завантаження, транспортування до місця призначення, розвантаження, монтаж, навчання персоналу, оплату з відтермінуванням платежу після фактичного постачання у межах обумовленого договором строку, гарантійні зобов'язання, строки поставки, документальне забезпечення постачання товару, що включає обов'язкову наявність товаросупровідних та/або певних дозвільних документів, надання безвідкличної безумовної банківської гарантії у певному відсотковому виразі від ціни договору як забезпечення його виконання тощо.

Section 1. Expert provision of counteraction against certain types of organized crime

Відповідно до вимог, викладених у пункті 16 Національного стандарту № 1, ринкова вартість об'єкта оцінки за порівняльним підходом визначається на основі інформації про ціни продажу (пропонування) подібного майна, достовірність яких не викликає сумнівів у оцінювача. У разі відсутності або недостатності такої інформації обов'язковим є зазначення впливу цього фактора на точність висновків. Якщо ж ціни продажу відсутні, допускається використання цін пропонування з відповідними поправками, що враховують ринкову ситуацію та її динаміку. При істотному впливі зовнішніх факторів, які унеможливають надання достовірного висновку (економічна нестабільність, відсутність актуальних джерел інформації тощо), оцінювач має надати відповідні пояснення, застереження або базувати висновок на попередніх рівнях цін чи припущеннях про стабілізацію ринку.

Таким чином, належне врахування умов постачання є обов'язковою передумовою для формування неупередженого та методологічно обґрунтованого експертного висновку. Ігнорування або формальне тлумачення таких обставин суперечить засадам судово-експертної діяльності, визначеним у статті 3 Закону України «Про судову експертизу» [3], зокрема принципам законності, незалежності, об'єктивності та повноти дослідження.

Перелік використаних джерел:

1. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні : Закон України від 12.07.2001 № 2658-III // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2658-14>.
2. Про затвердження Національного стандарту N 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав» : Постанова Кабінету Міністрів України; Стандарт від 10.09.2003 № 1440 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1440-2003-%D0%BF>.
3. Про судову експертизу : Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/4038-12>.